

Natuurtoets

Oostpoort Haarlem

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 0463520.100
definitief revisie 00
20 oktober 2020

Natuurtoets

Oostpoort Haarlem

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 0463520.100

definitief revisie 00
20 oktober 2020

Auteur

M. van Gemeren

Opdrachtgever

Gemeente Haarlem
Grote Markt 2
2011 RD HAARLEM

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BII12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
	definitief	J. van Schuppen	J. Fuite

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	1
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
2.3.1	Natura 2000	5
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.3.3	Bijzonder Provinciaal landschap	6
2.3.4	Bescherming van houtopstanden	7
3	Methodiek	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Bureauonderzoek	8
3.3	Terreinbezoek	9
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
3.5	Beoordeling kansen biodiversiteit en advies biodiversiteit	9
4	Resultaten	10
4.1	Gebiedsbeschrijving	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	12
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	13
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	20
4.3	Beschermde gebieden	21
4.3.1	Natura 2000-gebieden	21
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	21
4.3.3	Bijzonder Provinciaal Landschap	23
4.3.4	Vogelweidegebieden	25
4.3.5	Bescherming van houtopstanden	25
5	Toetsing	27
5.1	Effectbepaling plan	27
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	27
5.2.1	Vogels	27
5.2.2	Zoogdieren	28
5.3	Effecten op beschermde gebieden	29
5.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	29
5.3.2	Natuurnetwerk Nederland	30
5.3.3	Bijzonder Provinciaal Landschap	31
5.3.4	Bescherming van houtopstanden	31

5.3.5	Verkenning kansen biodiversiteit	31
-------	----------------------------------	----

6	Bronnen	35
----------	----------------	-----------

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron achtergrond: QGIS

Conclusies en advies

De gemeente Haarlem is voornemens het bestemmingsplan Oostpoort vast te stellen. Dit plan maakt de ontwikkeling mogelijk van woningen en bedrijven in de gemeente Haarlem. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In en rondom het plangebied is "ontwerp" NNN-gebied aanwezig. Er is sprake van ruimtebeslag op dit NNN gebied. Er dient onderzocht te worden of het noodzakelijk is om te onderzoeken of wordt voldaan aan de voorwaarden zoals beschreven in de Ruimtelijke verordening om voor wijziging van de begrenzing in aanmerking te komen. Wanneer dit het geval is dient de herbegrenzing van het NNN uitgewerkt te worden in een NNN-compensatieplan.

De uitvoering van de werkzaamheden gaan gepaard met stikstofemissie als gevolg van de inzet van gemotoriseerd materieel. Ook in de gebruikersfase is een andere uitstoot van stikstof waarschijnlijk. Dit leidt mogelijk tot een toename van stikstofdepositie in nabij gelegen Natura 2000-gebieden. De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Wij adviseren dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren. Zie ook Tabel 01.

Afhankelijk van de uitkomsten van deze procedure is er mogelijk sprake van vervolgstappen. Zie ook Tabel 01.

Tabel 01. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Mogelijk	Ontwerp NNN aanwezig
Effecten?	Mogelijk	Mogelijk Ruimtebeslag
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Uitvoeren AERIUS (2019) berekening	Ja, verkennen of aanvraag van herbegrenzing benodigd is. Afhankelijk van de uitkomsten vervolgstappen
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Mogelijk	Mogelijk

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (zeer waarschijnlijk nestplaatsen);*
- *Vleermuizen (zeer waarschijnlijk foerageergebied, waarschijnlijk vliegroute)*
- *Boommarter (mogelijk aanwezig);*
- *Kleiner marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel (waarschijnlijk aanwezig);*

In Tabel 02 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 02. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Vogels <i>Algemeen voorkomende broedvogels</i>	Ja zeer waarschijnlijk	Nee, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen of indien dit niet mogelijk is tijdig het gebied ongeschikt maken voor vogels om te broeden	Nee, mits werken buiten broedseizoen	Ja
Zoogdieren <i>Vleermuizen</i>	Verwacht wordt dat er foerageergebied en vliegroutes aanwezig zijn.	Nader onderzoek moet uitwijzen hoe vleermuizen het plangebied gebruiken en welke maatregelen eventueel genomen moeten worden	Indien essentiële vliegroutes worden aangetoond is een ontheffing vereist,	De verwachting is dat er bij aanwezige vliegroutes met mitigerende maatregelen een ontheffing verkregen kan worden
Zoogdieren <i>Boommarter</i>	Mogelijk Aanwezig in het zuidoostelijk deel van het plangebied	Nog onduidelijk*	Indien verblijfplaatsen of essentieel leefgebied wordt aangetoond is een ontheffing vereist	De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen
Zoogdieren <i>Buizing, hermelijn, wezel</i>	Mogelijk Aanwezig in het zuidoostelijk deel van het plangebied en langs de noordkant van de spoorlijn	Nog onduidelijk*	Indien verblijfplaatsen / essentieel leefgebied wordt aangetoond is een ontheffing vereist	De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen

Advies kansen biodiversiteit

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaat biodiversiteit verloren, maar resterende delen van het gebied bieden aanknopingspunten voor behoud en verbetering, zowel door versterking van te behouden biotopen als door nieuw te creëren biotopen. De spoorzone met de watergangen en bomenrijen is hierin de belangrijkste drager.

Daarnaast vormen de te ontwikkelen gebouwen nieuwe elementen in het landschap met ecologische mogelijkheden.

De mate waarin genoemde kansen en aanknopingspunten worden benut is afhankelijk van het ambitieniveau.

Door in een vroeg stadium in het ontwerpproces natuur en biodiversiteit mee te nemen kan dit geborgd worden. Het advies is een ecooloog mee te laten denken in het ontwerpproces. Tools als natuurinclusief bouwen, ecologisch (tuin-)ontwerp, ontwerp natuurvriendelijke oevers, ecologisch beheer en onderhoud zijn hierbij van belang.

1 Inleiding

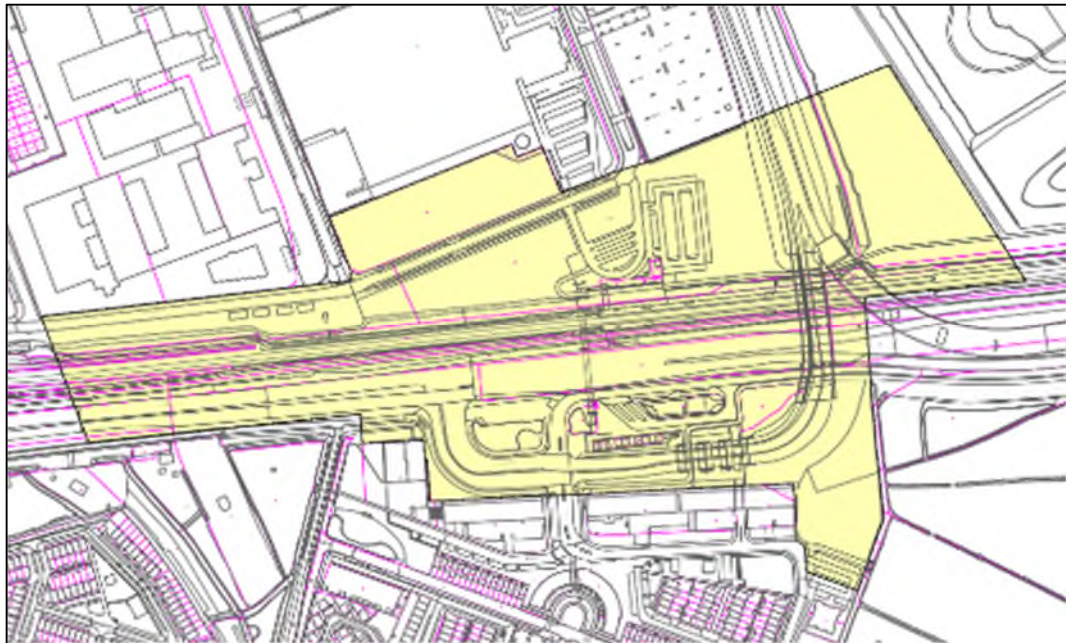
1.1 Aanleiding

De gemeente Haarlem is voornemens het bestemmingsplan Oostpoort vast te stellen. Dit plan maakt de ontwikkeling mogelijk van woningen en bedrijven in de omgeving van station Spaarnwoude, in de gemeente Haarlem, Provincie Noord-Holland. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

Tevens wordt in kaart gebracht of er kansen voor het bevorderen van de biodiversiteit zijn in het te ontwikkelen plangebied.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

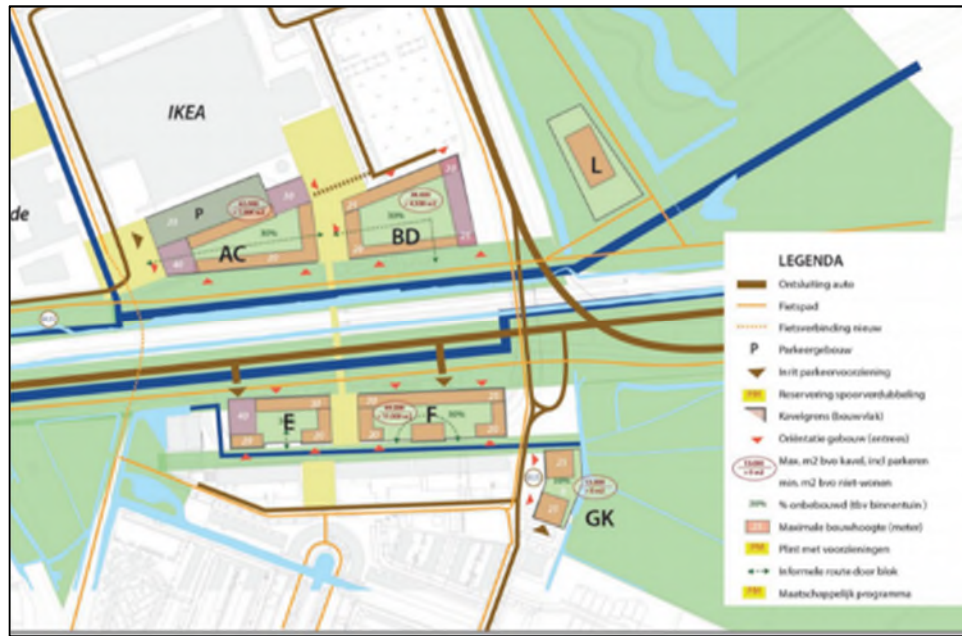
Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (geel gearceerd). Bron: Antea Group: Quicksan Milieu 2020.

1.2 Planvoornemen

De gemeente Haarlem is voornemens het gebied rond het station Spaarnwoude en de IKEA te Haarlem, te ontwikkelen naar een woongebied met lichte bedrijvigheid en verschillende voorzieningen. Met dit voornemen worden woontorens, ontsluitingswegen en bedrijvigheid in de

vorm van winkels en bedrijven gerealiseerd. Een gedetailleerd ontwerp is in deze fase nog niet beschikbaar. Uitgangspunt (voor het bestemmingsplan) is de onderstaande spelregelkaart, figuur 1.3.

Zie Figuur 1.3 voor een impressie van het voornemen.

Figuur 1.3. Schets planvoornemen. Bron: Antea Group

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is. Daarnaast wil de gemeente inzicht verkrijgen in de mogelijkheden om biodiversiteit in het plangebied te stimuleren waarmee in het ontwerp/de inrichting rekening kan worden gehouden.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt wordt door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?
- Welke kansen voor de biodiversiteit zijn er in het plangebied mogelijk te realiseren?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN. Daarnaast wordt ingegaan op de kansen ter bevordering van de biodiversiteit.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Per paragraaf worden tevens de beleidsregels van de provincie aangeduid die specifiek voor deze provincie (en derhalve voor voorliggend voornemen) van toepassing kunnen zijn.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 5 aanwezig zijn in het plangebied.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten

behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Noord-Holland bevoegd gezag. In de provincie Noord-Holland zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)), de bunzing, hermelijn en wezel niet vrijgesteld. Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde diersoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk

Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In de Ontwerp Omgevingsverordening NH2020 van provincie Noord-Holland (2020) zijn regels voor het NNN opgenomen in Artikel 6.38. Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe¹. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Noord-Holland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

2.3.3 Bijzonder Provinciaal landschap

In Noord-Holland zijn meerdere Bijzonder Provinciale Landschappen aangewezen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wet natuurbescherming. Hierin staat het volgende opgenomen.

Art. 1.12 lid 3 Wnb. Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als bijzondere provinciale natuurgebieden, onderscheidenlijk bijzondere provinciale landschappen.

Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) omvat in Noord-Holland gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Onder andere de (in de Provinciale Ruimtelijke Verordening juni 2019 apart genoemde) weidevogelleefgebieden zijn opgenomen in de Bijzonder Provinciale Landschappen. Het BPL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten

Bij het BPL moet in de provincie Noord-Holland getoetst worden of de kernkwaliteiten van dat gebied in het geding komen. De kernkwaliteiten zijn opgenomen in Bijlage 6 van de Omgevingsverordening van de provincie. In de provincie Noord-Holland geldt voor de aangewezen BPL (Artikel 6.41 Omgevingsverordening) dat een ruimtelijk plan ter plaatse van het bijzonder provinciaal landschap regels bevat ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten. Het ruimtelijk plan bevat geen regels die een nieuwe stedelijke ontwikkeling

¹ Naast 'de route' van de Nee tenzij-afweging kan er sprake zijn van twee andere routes, namelijk een kleinschalig ontwikkeling of een NNN(EHS)-saldobenadering waarbij er geen onderbouwing aan de orde is van het dwingende belang en/of van alternatieven. Indien relevant wordt bekeken of deze van toepassing zijn voor het plan.

mogelijk maken. Andere ontwikkelingen zijn wel mogelijk indien deze de kernkwaliteiten niet aantasten.

Het ruimtelijk plan kan een nieuwe stedelijke ontwikkeling of een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast mogelijk maken (Artikel 6.41), indien:

- a. er sprake is van groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd.

2.3.4 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m².

Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;
- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2015-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Nast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlanten. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

Tevens is het Ecologisch Beleidsplan 2013-2030 van de gemeente Haarlem geraadpleegd voor het onderzoek naar biodiversiteitsdoelen van de gemeente in relatie tot het plan.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 22 september is vanaf circa 10:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij zwaar bewolkt, regenachtig weer met een temperatuur van circa 15°C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen. Bomen zijn bekeken met een verrekijker. De watergangen en de spoorzone zijn van een afstand bekeken.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

3.5 Beoordeling kansen biodiversiteit en advies biodiversiteit

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan kansen biedt voor biodiversiteit. De inschatting vindt plaats op basis van aanwezige natuur in (de omgeving van) het plangebied.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan de oostelijke rand van de gemeente Haarlem in de Provincie Noord-Holland. Het plangebied wordt doorsneden door het spoor, watergangen en de N200 die overloopt in de Amsterdamsevaart. In en rondom het plangebied is een mix van groen en bedrijven aanwezig, alsmede een busstation. Zuidelijk van het spoor liggen woonwijken. Aan de noordkant van het spoor ligt een bedrijventerrein. Aan de westkant van het plangebied is het centrum van Haarlem gelegen. Het gebied wordt aan de oostkant omsloten door groen en natuurgebieden. De watergangen in het plangebied hebben begroeide oevers met voornamelijk riet. Evenwijdig aan het spoor staan aan beide kanten over een deel van het tracé bomen. De noordzijde van het plangebied, tussen het terrein van IKEA en het spoor, bevat een groenstrook. De bodem bestaat hier uit kalkrijk zand en is begroeid met een bloemrijke duinvegetatie waarin veel duinslakken voorkomen. Deze begroeiing is ook te vinden langs de grondwal en het parkeerterrein aan de zuidoostkant van de IKEA.

In het centrum van het plangebied tussen de wegen en het busstation, ligt een “groen eiland” met een waterpartij. De bodem is hier voedselrijker, er groeien veel ruigtekruiden, zoals brandnetel en smeerwortel. Ten zuiden langs de Amsterdamse vaart wordt het plangebied begrensd door een bosrand. Daarachter is oudere bebouwing aanwezig met onder andere een begraafplaats, volkstuinen en een vrijstaande woning met een grote tuin. Een soortenrijke bosrand en een sloot scheiden deze bebouwing van de weg.

De andere kant op, richting het zuidoosten is een busstation gelegen met daarachter een viaduct. Na het viaduct is een groene strook aan de rechterkant van de weg aanwezig. Deze groenstrook loopt over in recreatiegebied met rietlanden en water.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het projectgebied.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrictlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrictlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2015-2020).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
Zoogdieren	Vleermuizen **		X	
	Boommarter			X
	Bunzing			X
	Hermelijn			X
	Wezel			X
Amfibieën	Alpenwatersalamander		X	
	Rugstreeppad			X
Reptielen	Geen waarnemingen			
Insecten - Dagvlinders	Grote vos			X
Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel		X	
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Muurbloem			X
	Naakte lathyrus			X
	Wilde ridderspoor			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Afbakening relevante soorten

Aangezien het plangebied een beperkte omvang heeft, grotendeels verhard en gecultiveerd is, er veel geluidsverstoring van wegen en spoor is, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: reptielen, vissen, en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren, vlinders en flora.**

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer

Alle bomen binnen het plangebied zijn tijdens het terreinbezoek gecontroleerd op nesten. Er zijn geen nesten aangetroffen van deze soorten. De bomen zijn nog onvoldoende groot om geschikte nestplaatsen te bieden aan deze soorten. Langs de noordkant van het spoor is open terrein aanwezig. Hier zijn keutels van konijnen waargenomen. Dit open gebied kan als foerageergebied fungeren voor roofvogels. De soorten kunnen foeragerend worden waargenomen in het plangebied. De afmeting van het geschikte foerageergebied is echter klein. In de omgeving is met name ten oosten van het plangebied meer geschikt foerageergebied aanwezig. Voorkomen van jaarrond beschermde nesten van deze soorten in het plangebied is uitgesloten, omdat geen geschikte nestlocaties aanwezig zijn in het plangebied.

Slechtvalk

De slechtvalk broedt in het stedelijk gebied vaak in nestkasten op hoge gebouwen. Er zijn geen nestkasten van slechtvalk aanwezig binnen het plangebied. Op kleine afstand van het plangebied, in de oude PTT toren is een slechtvalkkast aanwezig (*bron:*

<https://www.vwgzkl.nl/veldwerk/slechtvalk/>). Deze kast is in gebruik. De slechtvalk kan hierdoor worden waargenomen in het plangebied. Een slechtvalk jaagt in het stedelijk gebied voornamelijk op duiven. Deze zijn in de omgeving ruimschoots te vinden. De gebouwen binnen het plangebied bieden geen geschikte nestplaatsen. Voorkomen van jaarrond beschermde nesten van slechtvalk binnen het plangebied is hiermee uitgesloten.

Huismus, gierzwaluw

De huismus en gierzwaluw zijn soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (BIJ12, 2017a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (BIJ12, 2017b). Er zijn geen gebouwen binnen het plangebied die deze soorten potentieel geschikte nestlocaties bieden. De soorten zijn ook niet waargenomen tijdens het terreinbezoek. Het voorkomen van nesten van huismus en gierzwaluw in het plangebied is hiermee uitgesloten.

Kerkuil

De kerkuil komt voor in (kleinschalig agrarisch) cultuurland met gras- en bouwlanden met kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. De kerkuil broedt tegenwoordig in ongeveer 90 procent van de gevallen in nestkasten die in deze gebouwen zijn geplaatst. Er zijn tijdens het terreinbezoek in het plangebied geen sporen gevonden die duiden op het voorkomen van kerkuil. Er zijn ook geen nestkasten aanwezig. De voorwaarden die deze soorten stellen aan de leefomgeving worden in het plangebied onvoldoende gevonden. Ten oosten van Haarlem is meer geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig. Voorkomen van nestlocaties van de kerkuil in het plangebied is hiermee uitgesloten.

Ooievaar

De ooievaar komt voor in extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig. Voorkomen van nesten deze soort in het plangebied is hiermee uitgesloten. Ten oosten van het plangebied is meer geschikt leefgebied aanwezig.

Grote Gele Kwikstaart

Het broedbiotoop van de grote gele kwikstaart loopt niet tot aan Haarlem. In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor deze soort. Voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de grote gele kwikstaart in het plangebied is hiermee uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Tijdens het terreinbezoek is een paar zwarte kraaien foeragerend waargenomen. Zij kunnen een nest binnen het plangebied hebben. Zwarte kraaien broeden in (half)open landschappen met bomen, maar ook wel in hoogspanningsmasten. Er zijn in de omgeving van het plangebied voldoende plekken waar deze soort een nieuw nest kan bouwen.

Jaarronde bescherming is derhalve niet van toepassing.

In hoofdstuk 5 wordt het voorkomen van zwarte kraai en de gevolgen van het plan op deze soort, meegenomen onder algemene broedvogels.

Er zijn geen overige categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Tijdens het terreinbezoek is een graspieper foeragerend in de kruidenvegetatie rond het parkeerterrein van IKEA waargenomen.

De vegetatie in het plangebied biedt op verschillende plekken een geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals houtduif en merel in de opgaande vegetatie. Ook stadsduiven vinden een broedbiotoop onder het viaduct. In het riet kunnen soorten als blauwborst, rietzangers etc. een broedplek vinden.

In de verwilderde braamvegetatie kunnen soorten als braamsluiper broeden.

Figuur 4.2. Mogelijkheden voor vogels in het plangebied.

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie komen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis naar voren als waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied zijn geen gebouwen met ruimtes, kieren en betimmeringen aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen of die vleermuizen toegang bieden tot het gebouw. Door deze afwezigheid zijn er geen verblijfplaatsen in gebouwen in het plangebied verwacht.

De bomen in het plangebied langs het spoor zijn nog betrekkelijk jong. De bomen zijn niet van dichtbij bekeken vanwege de ontoegankelijkheid, maar vanwege de soortensamenstelling en de leeftijd van de bomen worden geen holtes verwacht die verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen.

Het noordoostelijk deel van het plangebied bevat een bosschage. Ook hier zijn geen bomen te verwachten die mogelijkheden tot verblijfplaatsen geven aan vleermuizen.

Foerageergebied/vliegroutes

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bloemrijke vegetatie en de watergangen trekken veel insecten aan. Daarnaast zijn de watergangen met de bomen aan

weerszijden in het plangebied onderdeel van een lijnvormig element in het landschap die vleermuizen kunnen gebruiken om zich te verplaatsen.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Boommarter

Uit de bureaustudie komt de boommarter naar voren als waargenomen in de omgeving van het plangebied. Ten westen van het plangebied is (aan de westkant van het Zuider buiten Spaarne) een populatie boomarters aanwezig. Deze populatie bevindt zich op ongeveer twee kilometer van het plangebied. In 2019 is er langs de A200 ten oosten van het plangebied een verkeersslachtoffer gevonden. De waarneming is op ongeveer 500 meter afstand van het plangebied gedaan. Deze waarneming indiceert dat er boomarters in de omgeving aanwezig zijn. De boommarter vindt mogelijk in het (noord)oosten van het plangebied geschikt biotoop. Vanwege deze aspecten kan de boommarter niet op voorhand uit het plangebied worden uitgesloten.

Gevolgen van het plan op deze soort zijn verder uitgewerkt in Hoofdstuk 5.

Kleine marterachtigen

Bunzing, hermelijn en wezel vormen de groep van kleine marterachtigen. Uit de bureaustudie komt naar voren dat alle drie de soorten worden waargenomen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het terreinbezoek is beoordeeld of er geschikt biotoop en mogelijke verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied.

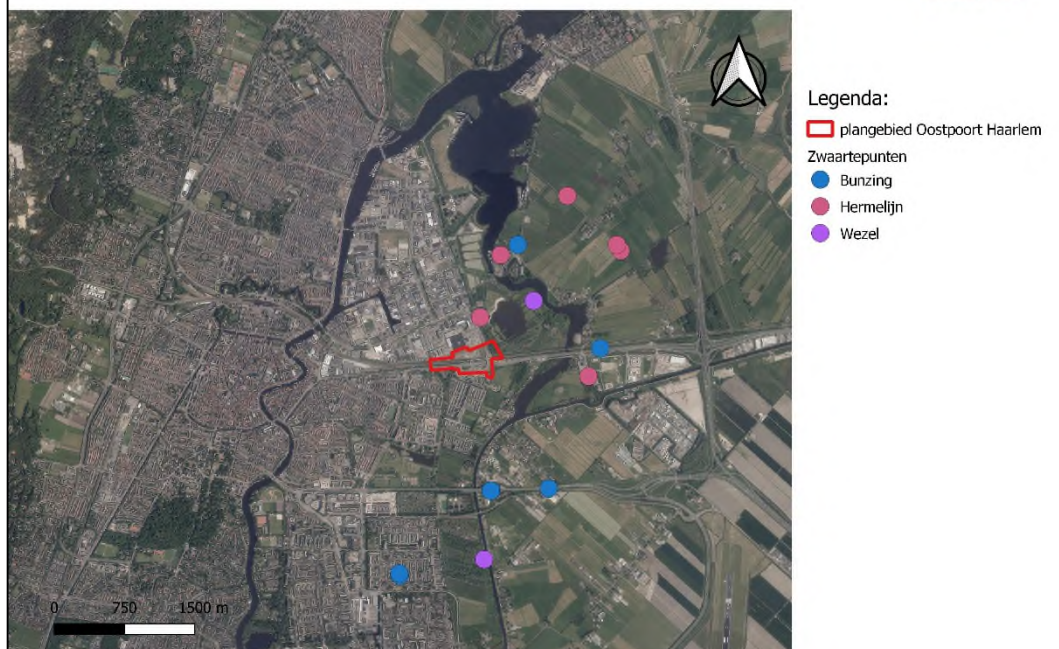
De soorten stellen vergelijkbare eisen aan het leefgebied. Er zijn echter ook verschillen. In het buitengebied ten oosten van het plangebied zijn waarnemingen van deze soorten bekend (bron: NDFF).

Wezel is een echte muizenjager. Hermelijn een konijnenjager, maar jaagt ook op woelmuizen. Bij aanbod eten ze ook vogels en eieren. Bunzing is een opportunist en eet met name amfibieën en eieren, maar ook ratten en andere landzoogdieren.

In het plangebied zijn landschapselementen in de vorm van bosschages aanwezig die deze soorten kunnen gebruiken als verblijfplaatsen. Voorkomen van verblijfplaatsen in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Gevolgen van het plan op deze soorten zijn in hoofdstuk 5 uitgewerkt.

Waarnemingen kleine marterachtigen in de omgeving van plangebied Oostpoort Haarlem

Figuur 4.3. Waarnemingen van kleine marterachtigen in de omgeving van het plangebied. (Bron: deze informatie is afkomstig uit de NDFF (september 2020) en **mag niet zonder toestemming van BIJ12** worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden).

Figuur 4.4. Mogelijk geschikt biotoop voor kleine marterachtigen.

Amfibieën

Rugstreeppad

Uit de bureaustudie is de rugstreeppad naar voren gekomen als waargenomen in de omgeving van het plangebied. De rugstreeppad heeft een voorkeur voor duinen en ruderaal terreinen. Dit zijn zandige gebieden met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter.

De watergang is smal. Er is zandig open pioniersterrein aanwezig. Een rugstreeppad kan ook gebruik maken van plassen om zijn eieren te leggen.

De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn op ongeveer een kilometer afstand van het plangebied gedaan ten oosten van het plangebied. Echter de rugstreeppadden kunnen het plangebied niet bereiken vanwege de barrière die een watergang vormt.

Vanwege het geringe aantal waarnemingen in de omgeving, de onbereikbaarheid van het plangebied en het relatief kleine geschikte biotoop, wordt de rugstreeppad niet verwacht. Aanwezigheid van rugstreeppad in het plangebied is hiermee uitgesloten.

Alpenwatersalamander

Uit de bureaustudie is de alpenwatersalamander naar voren gekomen als waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het betreft één waarneming op circa twee kilometer afstand van het plangebied. Het zwaartepunt van de verspreiding van de alpenwatersalamander ligt in Noord-Brabant en Limburg. Buiten beide genoemde provincies is de soort bekend van Zeeuws-Vlaanderen, het Rijk van Nijmegen en Drenthe. Door uitzettingen komt de soort nu ook relatief algemeen voor op de Veluwe, Utrechtse Heuvelrug en Het Gooi. Ook duikt de soort vaak op in stedelijk gebied. De soort komt vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struiken.

Er is onvoldoende geschikt biotoop in het plangebied aanwezig voor deze soort. Voorkomen van de alpenwatersalamander in het plangebied is uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Grote Vos

Uit de bureaustudie komt naar voren dat grote vos is waargenomen in de omgeving van het plangebied. De grote vos legt eitjes in holtes van o.a. loofbomen. De habitat van deze soort is voornamelijk te vinden in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De soort gebruikt vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten als waardplant. De grote vos voedt zich met sap van bloedende bomen, rottend fruit of druppels honingdauw. (bron: Vlinderstichting). In het plangebied zijn bomen aanwezig, veelal populieren, essen en elsen. Er zijn geen vruchtbomen aanwezig in het plangebied. Er is onvoldoende geschikt biotoop voor de soort. Aanwezigheid van grote vos is niet te verwachten.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen, bosvennen, duinplassen en begroeide vijvers en sloten in het veenweidegebied, maar wordt vooral in natuurgebieden aangetroffen. Het plangebied bevat open water dat niet voldoet aan de eisen van deze biotoop kritische soort. Op ruime afstand van het plangebied zijn waarnemingen gedaan, maar aangezien het plangebied zelf niet aan de habitateisen van de soort voldoet, wordt deze niet verwacht.

Flora

Uit de bureaustudie zijn een aantal beschermde planten naar voren gekomen die worden waargenomen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het terreinbezoek is de vegetatie bestudeerd en op basis van de waargenomen soorten en is een inschatting gemaakt of beschermde soorten een standplaats kunnen hebben in het plangebied.

Er is veel verharding aanwezig in het plangebied. Daarnaast zijn de stukken groen versnipperd en verschillend van karakter. De vegetatie op het braakliggend terrein voor en rondom de IKEA is de meest opvallende. De bodem is zandig en bevat veel schelpenresten. Er groeit hier een bloemrijke ruderales gemeenschap met duinplanten zoals slangenkruid, gewone ossentong, grote zandkool, stalkaars, het mos groot duinsterretje, duinfakkelgras en andere soorten. Een groot deel van deze biotoop (voor de IKEA) is inmiddels geasfalteerd en verloren gegaan.

Het 'groene eiland' in het centrum van het plangebied heeft een begroeiing van meer voedselrijke en vochtige bodem. Grassen, smeerwortel, glad walstro, brandnetels, boerenwormkruid en wilgensoorten zijn hier onder andere aangetroffen. Langs de waterkant groeien wilgen en riet. Tevens is een vak met aangeplante gledities in dit eiland aanwezig.

Langs het spoor is aan beide zijden een watergang aanwezig. De oevers zijn begroeid met voornamelijk riet, gele lis, watermunt en andere soorten. De watergangen zelf zijn niet bemonsterd met een schepnet.

Aan beide zijden naast de watergangen is nog een groenstrook aanwezig. De vegetatie langs het spoor is niet onderzocht omdat deze niet te betreden was. Er staan aan beide zijden bomenrijen. Langs de Jan van Krimpenweg betreffen dit jonge elzen. Langs de Amsterdamse vaart staat een mix van Canadese populieren en zwarte elzen, iepen en knotwilgen. Alle bomen zijn betrekkelijk jong.

Onder het viaduct door naar de zuidoostkant van het plangebied is een groen perceel aanwezig waar mensen uit de achterliggende wijken hun honden uitlaten en wat gebruikt wordt als wandelgebied en verbinding naar het station. Het perceel loopt over in een bosperceel (buiten het plangebied). De vegetatie is hier grassig. Langs het water is veel riet aanwezig. Aan de andere kant van de weg N200 / A200, in het noordoosten, loopt het plangebied een klein stukje het recreatiegebied 'Veer en Waarderpolder' in. Dit stuk van het plangebied kenmerkt zich door grasland met sloten, riet en bosschages.

De beschermde soorten uit de bureaustudie worden hieronder besproken:

Muurbloem

Muurbloem wordt gevonden op oude verweerde muren van kaden, kerken, kastelen etc. met kalkhoudende specie. Er zijn geen kademuren aanwezig binnen het plangebied. Er is geen muurbloem aangetroffen. Voorkomen van de soort in het plangebied is uitgesloten.

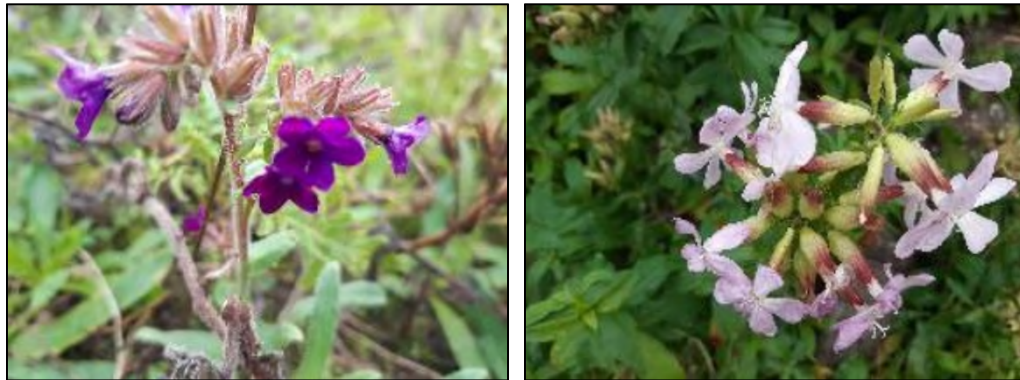
Naakte lathyrus

Naakte Lathyrus staat op zonnige tot beschaduwde, relatief droge, voedselrijke, kalkrijke of kalkarme, lichte grond (leem, zandig leem en mergel). Deze Lathyrus, kwam primair voor in graanakkers en klavervelden, maar heeft in Zuid-Limburg op andere plaatsen zijn heil gezocht. Tegenwoordig komt ze vooral voor buiten de akkers, in bermen, langs holle wegen en op omgewerkte, ruderales grond. De soort wordt niet aangetroffen in duingemeenschappen. Voorkomen van naakte lathyrus in het plangebied is uitgesloten.

Wilde ridderspoor

Wilde ridderspoor is te vinden op matig voedselrijke kalkhoudende zandige klei in wintergraanakkers en op ruderales omgewerkte terreinen op kalkgrond. De soort heeft een voorkeur voor zonnige plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, matig bemeste, kalkrijke, omgewerkte zandige klei (zavel en lichte klei). De eisen die deze soort aan zijn omgeving stelt worden in het plangebied niet gevonden. Er zijn geen standplaatsen voor deze soort in het plangebied.

Gezien het grote aandeel verhard oppervlak binnen het plangebied en de verstoring van de bodem, zijn de biotoopkritische voorwaarden die beschermde planten aan hun omgeving stellen niet aanwezig. Voorkomen van beschermde planten in het plangebied is uitgesloten.

Figuur 4.5. Impressie flora in het plangebied. Foto links: gewone ossentong. Foto rechts: zeepkruid

Overige soortgroepen

Slakken

In de bloemrijke vegetatie rondom de IKEA zijn opmerkelijk veel huisjesslakken waargenomen van soorten als segrijnslak, Griekse duinslak etc. Uit de bureaustudie blijkt dat ook de zeldzaam voorkomende soort bolle duinslak wordt waargenomen in het plangebied. Er zijn geen beschermde slakkensoorten in het plangebied aanwezig.

Slakken bieden voedsel aan veel soorten zoals: vogels, egels, kikkers, padden en geleedpotigen zoals spinnen en larven van libellen en vliegen.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemeen voorkomende broedvogels	Artikel 3.1	Ja zeer waarschijnlijk	Vegetatie is geschikt voor diverse soorten broedvogels om een nest te bouwen
Vleermuizen	Artikel 3.5	Zeer waarschijnlijk foerageergebied en mogelijk vliegroute	Plangebied is geschikt als foerageergebied en biedt lijnvormige elementen die onderdeel van een vliegroute kunnen uitmaken
Boommarter	Artikel 3.10	Mogelijk	Biotoop mogelijk geschikt in het noordoostelijk deel van het plangebied en boommarter is in de omgeving waargenomen
Kleine marterachtigen	Artikel 3.10	Mogelijk	Projectgebied voldoet aan de biotoopeisen van kleine marterachtigen en deze zijn in de omgeving waargenomen

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid ligt op circa vier kilometer afstand ten westen van het plangebied. Ten noorden van het plangebied ligt op circa negen kilometer afstand het Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. Het is aangewezen als een Habitatrichtlijn gebied en herbergt een groot aantal habitattypen, waarvan de volgende het grootste oppervalk beslaan:

- H2130A - Grijze duinen (kalkrijk)
- H2130B - Grijze duinen (kalkarm)
- H2180A - Duinbossen (droog), berken-eikenbos
- H2180B - Duinbossen (vochtig)

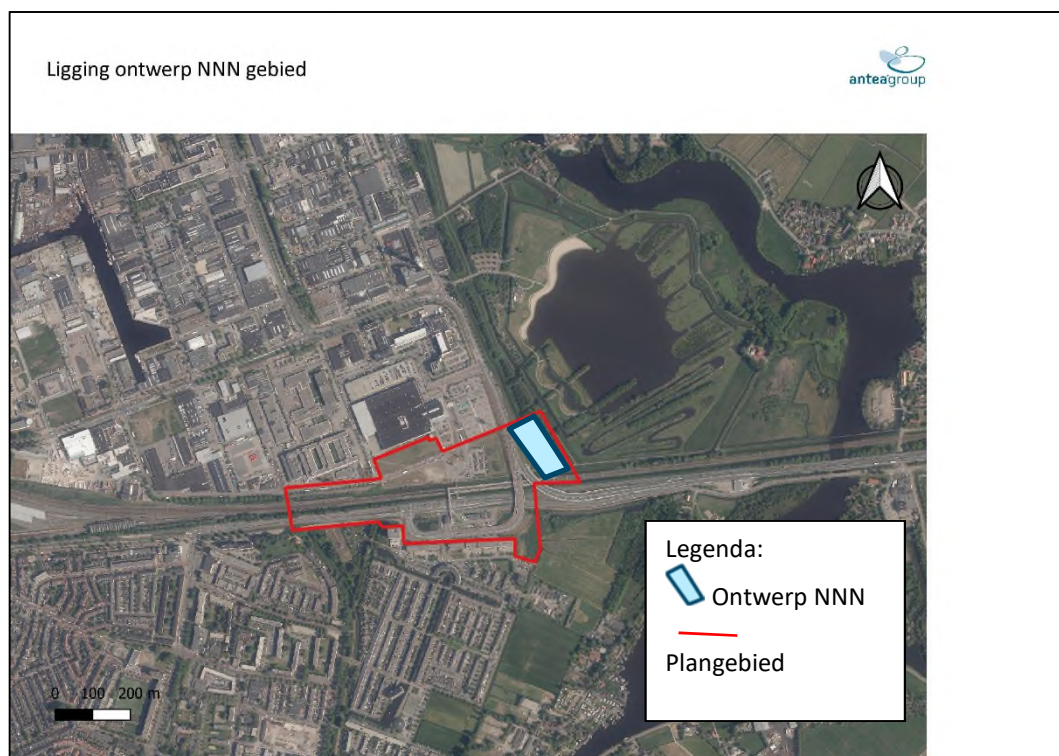
De habitattypen zijn stikstofgevoelig. In figuur 4.6 is de ligging van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 4.6. Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: AERIUS 2019

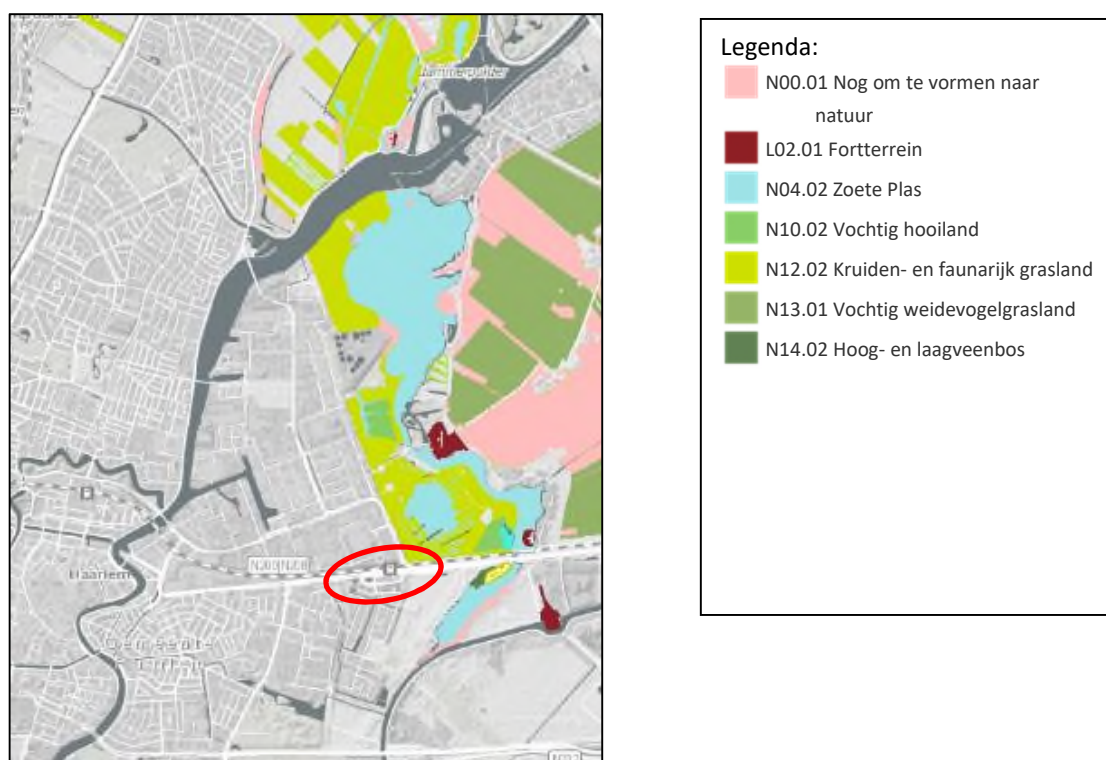
4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het gebied is wel opgenomen in “ontwerp natuurnetwerk Nederland” maar nog niet als zodanig aangewezen. Het betreft een klein stukje in de noordoostelijke hoek van het plangebied met natuurbeheertype N 12.02 Kruiden- en faunarijk Grasland. Zie figuur 4.7.

Figuur 4.7 Deel van plangebied dat in "ontwerp" NNN gebied ligt.

In de omgeving is NNN-gebied aanwezig met verschillende natuurbeheertypen. Zie figuur 4.8.

Figuur 4.8. NNN gebieden in (de omgeving) van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: interactieve kaarten Provincie Noord-Holland.

Tijdens het terreinbezoek is gekeken naar de huidige ecologische waarden van het ‘ontwerp’ NNN-gebied in het plangebied. Het stuk dat is aangemerkt als ontwerp NNN betreft een watergang en een bosschage dat de overgang naar meer open gebied markeert. In het natuurbeheerplan is het stuk aangemerkt als Kruiden- en faunarijk grasland.

Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Soorten die hier worden aangetroffen zijn kleine zoogdieren, insecten en door de aanwezigheid van bosschages ook vogels.

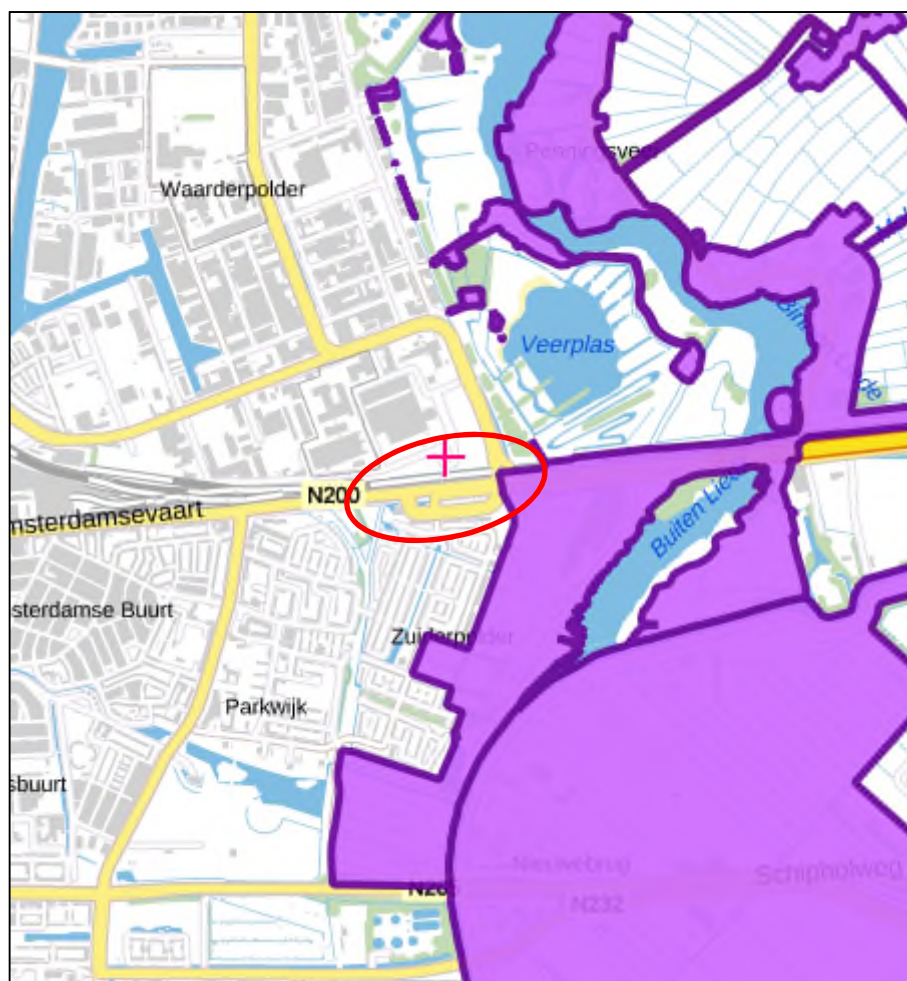
In Hoofdstuk 5 wordt het effect van het plan op NNN-gebied verder uitgewerkt.

4.3.3 Bijzonder Provinciaal Landschap

Het plangebied ligt aan de zuidoostkant een klein deel in gebied dat is aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap “Spaarnwoude en omgeving”. BPLs zijn gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn én niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland.

Het BPL Spaarnwoude en omgeving is een voornamelijk open (veen)polderlandschap tussen Haarlem en Amsterdam. De ontstaans- en ontginningsgeschiedenis is goed afleesbaar in het landschap, bijvoorbeeld aan de bochtige veenrivieren (Binnen- en Buiten) Liede en Spaarne, het verkavelings- en slotenpatroon van de veenweidepolders en de Spaarndammerdijk die door het gebied loopt. De Stelling van Amsterdam is met zijn forten en liniedijk ter hoogte van Spaarndam, Penningsveer en Haarlemmerliede prominent aanwezig in het landschap. De openheid van het gebied is van een bijzondere waarde, zowel voor bewoners en recreanten, als voor weidevogels. Delen van het gebied rond de A9, rond de forten van de Stelling van Amsterdam en in de polders tussen Haarlem en de Ringvaart van de Haarlemmermeer zijn meer verdicht door opgaande beplanting.

Het BPL Spaarnwoude en omgeving is in deelgebieden verdeeld. Het specifieke deel waarin het plangebied ligt valt in deelgebied “rivieren en plassen”.

Figuur 4.9. Bijzonder provinciaal landschap in de omgeving van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Interactieve kaarten Provincie Noord-Holland.

4.3.4 Vogelweidegebieden

Het plangebied ligt niet in gebied dat is aangewezen als vogelweidegebied.

Figuur 4.10. Vogelweidegebieden (groen) in de omgeving van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: Interactieve kaarten Provincie Noord-Holland.

4.3.5 Bescherming van houtopstanden

Met de ontwikkeling van het plangebied worden waarschijnlijk bomen gekapt. Om welke bomen het gaat is in deze fase van het plan nog niet bekend. De bomen in het plangebied vallen binnen de bebouwde kom van de gemeente. Derhalve is geen sprake van houtopstanden zoals bedoeld onder de Wet natuurbescherming.

De gemeente heeft haar bomenbeleid vastgelegd in de bomenverordening <https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Haarlem/CVDR58589.html>.

Hierin staan de regels voor het kappen van bomen omschreven. Daarnaast heeft de gemeente haar bomenbestand in een bomenkaart vastgelegd. In het plangebied zijn geen bomen met een bijzondere status aanwezig. Alle aanwezige bomen binnen het plangebied zijn aangemerkt als bomen met “geen status”.

In figuur 4.11 is een afbeelding van de bomenkaart van het plangebied weergegeven.

Figuur 4.10. Bomen (grijze stippen) in het plangebied op de Bomenkaart gemeente Haarlem. Bron: <https://kaart.haarlem.nl/app/map/38>

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangegeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Het gebied wordt bebouwd en verhard met onder andere (woon-)torens van maximaal 25 verdiepingen en ontsluitingswegen. De volgende biotopen worden beïnvloed door de ontwikkeling in het plangebied:

- Tijdelijke gebouwen op het parkeerterrein worden verwijderd;
- Bomen worden mogelijk gekapt;
- Opgaande vegetatie en bosschages worden verwijderd;
- Rietlandje wordt verwijderd;
- Grasland wordt verwijderd;
- Bloemrijke duinvegetatie wordt verwijderd;
- De waterpartij in het groene eiland wordt gedempt en de vegetatie verwijderd;

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor Algemeen voorkomende broedvogels, vleermuizen, boommarter en de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie en rietland. Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Verwacht wordt dat het plangebied gebruikt wordt als foerageergebied voor vleermuizen en mogelijk ook een (onderdeel van) een vliegroute bevat.

Het plangebied wordt doorsneden door het treinspoor, met aan weerskanten (smalle) watergangen en bomenrijen. Het is in deze fase van het plan nog niet duidelijk of en welke bomen gekapt gaan worden. In het noordoostelijke deel is een bosschage aanwezig. Dit groen gaat met de ontwikkeling van het plan verloren.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen in het landschap als vliegroutes. Wanneer er bomen en groen gekapt en gerooid worden heeft dit mogelijk een effect op de functie van de vliegroute. Daarnaast geeft de ontwikkeling van woontorens en bedrijvigheid een bepaalde lichtuitstraling in het donker. Vleermuizen zijn hier gevoelig voor.

Langs bomen en hoge vegetatie is niet zonder nader onderzoek uit te sluiten of deze gebruikt worden als vliegroute en foerageergebied. Indien daadwerkelijk foerageergebied en vliegroutes aanwezig zijn en deze worden verwijderd, dan verliezen deze elementen hun functie voor de vleermuizen. Een dergelijke aantasting, verstoring en vernietiging is in strijd met de Wet natuurbescherming (artikel 3.5, lid 4). Indien essentiële vliegroutes en foerageergebieden aanwezig zijn, dient dit in het nieuwe ontwerp gecompenseerd te worden.

Nader onderzoek vleermuizen

Om te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van het plangebied voor de vleermuizen. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol uit 2017. Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken.

Voor het in kaart brengen van foerageergebied en vliegroutes moet 2 x een bezoek worden gebracht van 2 uur waarvan 1x in de kraamperiode (tussen 15 mei en 15 juli).

Hierbij wordt d.m.v. geluidswaarnemingen in kaart gebracht of en hoe vleermuizen het gebied gebruiken en hoe de vliegroutes lopen. Deze werkwijze geldt voor alle vleermuissoorten.

In dit geval zal onderzocht moeten worden hoe lichtverstoring voorkomen kan worden en de vliegroute zijn functie kan behouden of verlegd kan worden.

Met mitigerende maatregelen hoeft het voorkomen van vleermuizen geen belemmering te vormen voor het verkrijgen van een ontheffing.

Boommarter

Boommarters zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wnb. De boommarter wordt mogelijk verwacht in het (noord)oosten van het plangebied.

Nader onderzoek Boommarter

Om te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van het plangebied voor de boommarter. Onderzoek naar voorkomen van boommarter kan worden gedaan met behulp van de inzet van wildcamera's en kan in dit geval worden gecombineerd met het onderzoek naar kleine marterachtigen (zie hieronder).

De (potentiële) verblijfplaatsen mogen in de regel van de Wet natuurbescherming niet zonder inzicht in het gebruik aangetast worden.

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn)

In de provincie Noord-Holland zijn de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) niet vrijgesteld en dus beschermd volgens de Wnb (artikel 3.10). De soorten wordt mogelijk verwacht vanwege de biotoopeigenschappen die aanwezig zijn in het plangebied en de aanwezigheid van de soorten in de omgeving van het plangebied.

Om inzicht te krijgen in te treffen maatregelen wordt geadviseerd onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied door de bunzing, wezel en hermelijn (zie tekstkader hieronder).

Nader onderzoek kleine marterachtigen

Om te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van het plangebied voor kleine marterachtigen.

In de Handreiking Noord-Holland voor onderzoek naar kleine marterachtigen wordt de volgende onderzoeksinspanning vereist:

- ***4 wildcamera's (evt. met lokmiddelen) of spoorbuizen per hectare. Voor de hermelijn en de wezel kan gebruik worden gemaakt van Mostela's. Bij projecten over een groot oppervlak alleen de meest kansrijke landschapselementen onderzoeken. Dit kunnen zijn: houtwallen, waterpassages, overgangen tussen ruigte en korte vegetaties etc.***
- ***4 weken lang de camera's/ spoorbuizen op dezelfde locatie houden***
- ***Onderzoek dient plaats te vinden in de meest actieve periode. Van mei tot en met augustus.***

Wanneer uit nader onderzoek blijkt dat er marters in het gebied aanwezig zijn (boommarter, bunzing, hermelijn, wezel) is een ontheffing van de Provincie Noord-Holland benodigd. Met mitigerende maatregelen hoeft het voorkomen van marters geen belemmering te vormen voor het verkrijgen van een ontheffing.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Uit de bureaustudie blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid op circa vier kilometer afstand ten westen van het projectgebied ligt. Verder weg ligt het gebied Polder Westzaan op circa negen kilometer afstand ten noorden van het projectgebied.

Het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen als Habitatrichtlijn gebied. De aangewezen habitattypen zijn stikstofgevoelig. Het gebied ligt buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft verdroging of geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand tot het plangebied, worden geen effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied verwacht. Er is geen effect op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en daarom is er geen aanleiding om te verwachten dat er op Natura 2000-gebieden op grotere afstand nog effecten zullen optreden, behalve voor wat betreft het effect van vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie.

Stikstofdepositie

De realisatie van de werkzaamheden gaat gepaard met stikstofemissie als gevolg van de inzet van gemotoriseerd materieel voor realisatiewerkzaamheden. Dit leidt mogelijk tot een toename van stikstofdepositie in nabij gelegen Natura 2000-gebied. Daarnaast zal na realisatie het gebruik van de grond van bestemming veranderen naar bedrijvigheid en bewoning. Dit geeft waarschijnlijk een verandering in de hoeveelheid stikstofemissie. De mate waarin deze stikstofdepositie een probleem vormt voor Natura 2000-gebieden is afhankelijk van de hoogte van de depositiebijdrage, in combinatie met de stikstofgevoeligheid van betreffende gebieden en de mate waarin sprake is van een overbelaste situatie rondom stikstof.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Wij adviseren dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstof depositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof. Indien significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een passende beoordeling te worden opgesteld.

5.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het noordoostelijk deel van het plangebied valt in een gebied dat bestemd is om ontwikkeld te worden tot NNN gebied (Bron: <https://maps.noord-holland.nl/WebViewer/index.html?viewer=dataportaal>). In het ontwerp Natuur Netwerk Nederland is dit deel meegenomen. In de huidige indeling is het echter nog niet als zodanig aangewezen. In gebieden die tot het NNN behoren mogen stedelijke ontwikkelingen niet zonder meer plaatsvinden. De Provincie Noord-Holland heeft in haar Ontwerp Omgevingsverordening NH2020 de regels omtrent NNN en ontwikkeling vastgesteld onder Artikel 6.38. Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn.

Geadviseerd wordt bij de Provincie Noord-Holland na te gaan of herbegrenzing aan de orde is en hoe zij tegenover de ontwikkeling staan in relatie tot het (nog te ontwikkelen) NNN in dit gebied. Wanneer herbegrenzing nodig blijkt moet een onderbouwing worden geschreven waarin wordt uiteengezet of kan worden voldaan aan de voorwaarden waaronder het plan gerealiseerd kan worden.

Het geadviseerde marteronderzoek kan duidelijkheid geven over de ecologische waarde van dit deel van het plangebied voor fauna.

5.3.3 Bijzonder Provinciaal Landschap

Het plangebied valt deels in aangewezen Bijzonder Provinciaal Landschap 'Spaarnwoude en omgeving'. De kernkwaliteiten in dit deel van het BPL betreffen rivieren en veenplassen. Stedelijke ontwikkeling is in principe onder voorwaarden mogelijk.

Het ruimtelijk plan kan een nieuwe stedelijke ontwikkeling of een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast mogelijk maken (Artikel 6.41), indien:

- a. er sprake is van groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd.

Door de provincie Noord-Holland zal getoetst worden of met de voorgenomen ontwikkeling de kernkwaliteiten van dat gebied in het geding komen en of aan bovengenoemde voorwaarden wordt voldaan.

Interpretatie en toetsing

Bij de toetsing zal voornamelijk gekeken worden naar het effect op de waterlopen. De grillige structuur moet zichtbaar blijven. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen of wijzigen van de waterloop zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Kleine oeveraanpassingen (zoals beschoeiing en steigers), mits niet over grote lengte, worden niet als een aantasting van deze kernkwaliteit beschouwd.

De verwachting is dat het plan, (mogelijk met maatregelen om het groene, kenmerkende karakter te behouden), kan worden goedgekeurd omdat het voornemen de waterloop niet aantast.

5.3.4 Bescherming van houtopstanden

Binnen de gemeente Haarlem moet altijd een kapvergunning worden aangevraagd. Voor het verwijderen van houtopstanden kan een vergunningaanvraag worden ingediend bij de gemeente via het omgevingsloket. De voorwaarden waaronder een kapvergunning kan worden verleend staan beschreven in de bomenverordening van de gemeente Haarlem.

5.3.5 Verkenning kansen biodiversiteit

Aanpak

De verkenning van kansen voor biodiversiteit kent twee invalshoeken:

1. behoud van bestaande waarden;
2. stimuleren en ontwikkelen van nieuwe waarden.

Ad 1 Behoud van bestaande waarden

Waar gebouwd wordt, gaan de huidige biotopen en daarmee de bestaande natuurwaarden verloren. Het maximaal haalbare is dat de huidige aanwezige flora en fauna uit het gebied worden overgeplaatst naar nabijgelegen geschikt leefgebied. Voor planten (flora) is dat alleen zinvol voor soorten die enige bijzonderheid betekenen, zoals soorten van de Rode Lijst of soorten met bijzondere functie als voedsel- of waardplant voor insecten. Voor dieren geldt dat vanuit de zorgplicht waar mogelijk de aanwezige dieren uit het gebied moeten worden verplaatst, of 'met zachte hand' worden verdreven.

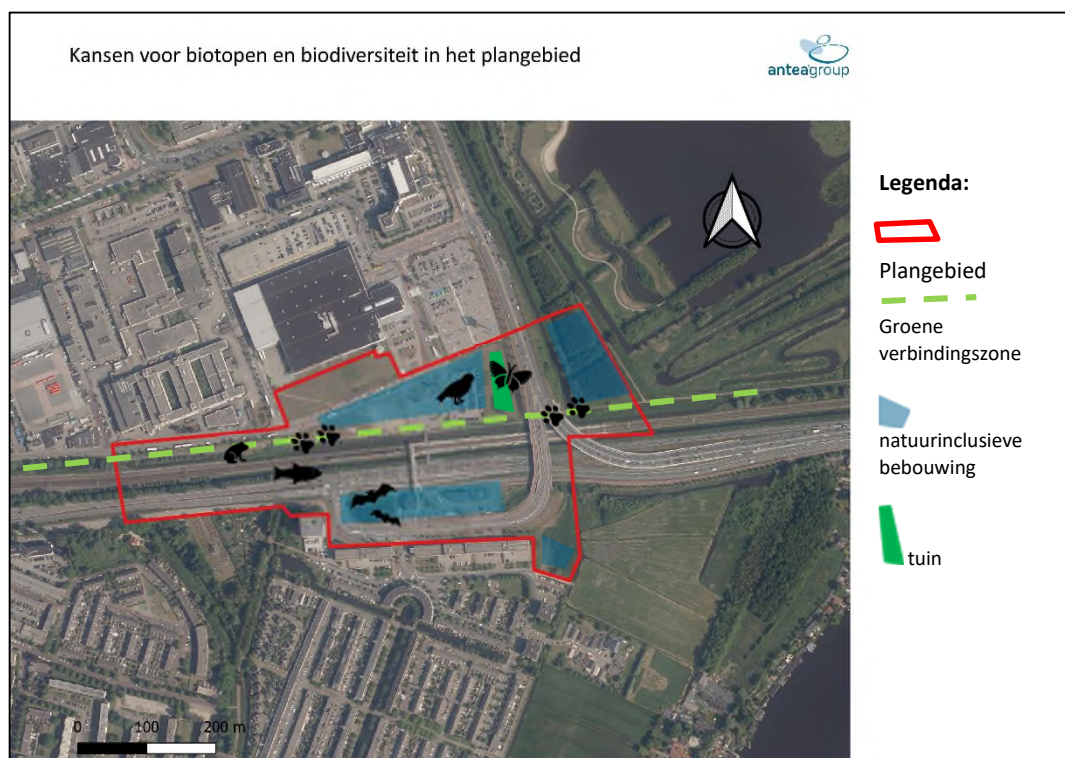
Ad 2. Stimuleren en ontwikkelen van nieuwe waarden

Op de plekken waar niet gebouwd wordt blijven de bestaande biotopen in principe aanwezig, en kunnen deze worden gebruikt als basis van behoud en verdere ontwikkeling. Maar wellicht bieden deze ook weer kansen voor het creëren van nieuw lokaal leefgebied en mogelijk een nieuwe ecologische structuur tussen verschillende leefgebieden. Uiteraard binnen de context en het schaalniveau van de ontwikkeling. Concreet voor de planlocatie vormt met name de groenstructuur langs de spoorlijn een goede basis voor de ontwikkeling van nieuw leefgebied, tevens voor de verbinding tussen leefgebieden aan weerszijden van deze groenstructuur.

Tot slot biedt nieuwe bebouwing de kans voor het aanbieden van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende diersoorten, zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Het Ministerie van LNV biedt daarvoor op de site van RVO de nodige handreikingen voor natuurinclusief bouwen.

Uitwerking kansen voor biodiversiteit

In onderstaande Figuur 5.1. is globaal in beeld gebracht waar welke kansen in het gebied aanwezig zijn. De afbeelding dient ter illustratie van bovenstaande bevindingen.

Figuur 5.1. Mogelijke biotopen in het plangebied

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal een aantal biotopen verloren gaan. De soortensamenstelling in het gebied verandert daarmee ook. Bosschages, duinvegetatie en het groene eiland verdwijnen in eerste instantie uit het plangebied.

De duinvegetatie is een waardevol stukje natuur waar geen plek meer voor is in het te ontwikkelen plangebied. Het advies is te onderzoeken of er elders in de omgeving plek is om dit te compenseren en de aanwezige vegetatie inclusief de huisjesslakken te verhuizen.

Daarnaast bestaan er mogelijkheden voor versterking van de ecologische verbinding en de watergangen. Door de watergangen ecologisch optimaal in te richten en te beheren krijgen waterplanten, insecten en amfibieën meer mogelijkheid zich te vestigen in het plangebied.

Daarnaast vormen de bomenrijen een groen lint door de stad. Door de diverse aanwezige bomenrijen op elkaar te laten aansluiten wordt de groene verbindingfunctie versterkt.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de biotopen die een aanknopingspunt kunnen vormen voor behoud en ontwikkeling van de biodiversiteit.

Tabel 5.1. Kansen afweging huidige biotopen.

Aanwezige biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Te behouden / versterken	Verloren met ontwikkeling	Mogelijk te compenseren binnen plangebied	Hoe realiseren
Watergangen	Habitat voor: vis, amfibieën, libellen, waterplanten	X			Gericht beheer toepassen kwaliteitsverbetering water en oevers
Spoor	Ecologische verbindingroute door de stad	X			Kwaliteit en aansluiting vegetatie aan beide kanten verbeteren
Groen eiland	Overbruggingsmogelijkheid voor vogels		x		Verkennen mogelijkheid tot creëren nieuwe overbruggingsmogelijkheden
Bomenrijen	Vliegroute vleermuizen Nest/rustplaats vogels	X			Bomenrijen uitbreiden naar het westen en aansluiten. Diversiteit in boomsoorten aanplanten
Opgaande vegetatie/bos-schages	Schuilplaatsen kleine fauna, vogels			X	Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen
Grasland	Foerageergebied vogels, kleine fauna, ontwikkeling kruiden, insecten			X	Grasstroken in plan opnemen
Bloemrijke duinvegetatie	Flora, insecten, vlinders, konijnen. Foerageergebied vogels en roofvogels		x		Compenseren buiten plangebied. Levende have verhuizen

Tabel 5.2. Mogelijk nieuw te ontwikkelen biotopen.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe
Gebouwen	Nestgelegenheid (gebouwgebonden) vogels (mussen/zwaluwsoorten). Vegetatie aan / op gebouw	Natuurinclusief bouwen
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier

Conclusie en advies

De conclusie is dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling weliswaar biodiversiteit verloren gaat, maar dat resterende delen van het gebied tevens aanknopingspunten bieden voor behoud en verbetering, zowel door versterking van te behouden biotopen als door nieuw te creëren biotopen. De spoorzone met de watergangen en bomenrijen is hierin de belangrijkste drager. Daarnaast vormen de te ontwikkelen gebouwen nieuwe elementen in het landschap met ecologische mogelijkheden.

De mate waarin genoemde kansen en aanknopingspunten worden benut is afhankelijk van het ambitieniveau.

Door in een vroeg stadium in het ontwerpproces natuur en biodiversiteit mee te nemen kan dit geborgd worden. Het advies is een ecooloog mee te laten denken in het ontwerpproces. Tools als natuurinclusief bouwen, ecologisch (tuin-)ontwerp, ontwerp natuurvriendelijke oevers, ecologisch beheer en onderhoud zijn hierbij van belang.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFF

Handreiking Kleine Marters Provincie Noord-Brabant 2017

Handreiking Kleine Marters, Provincie Noord-Holland

Vleermuisprotocol 2017 Zoogdiervereniging

Verspreidingsatlas.nl

Vogelbescherming

Vlinderstichting

Ravon

Ontwerp Omgevingsverordening NH2020

Provinciale Kaarten Noord-Holland

AERIUS Calculator 2019a

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B (1). “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een ‘x’ of ‘*’).

Soort	Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing		x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(*)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm													(**)
Hermelijn		x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis													(***)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis													x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (**) = vrijgesteld in juli t/m september, (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb ([Wijzigingsverordening](#), provincie Limburg, 2017)

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

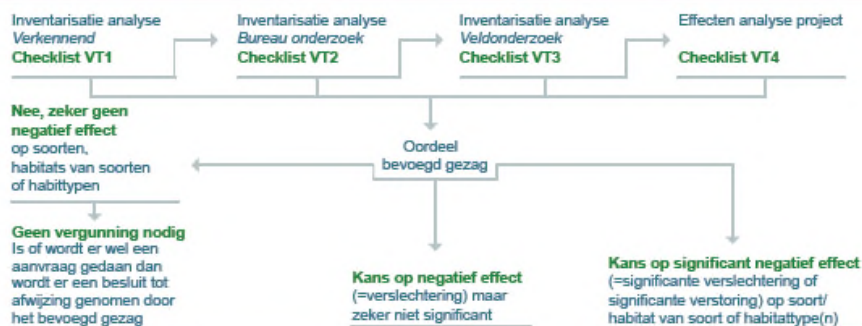
Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

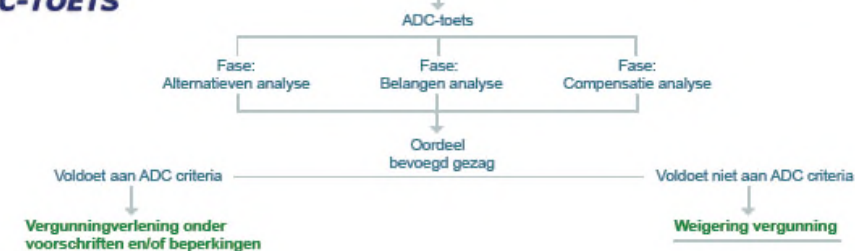
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. +31 6 51214709
E. mariella.vangemeren@anteagroup.com

www.anteagroup.nl